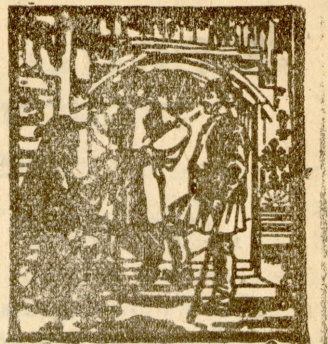

OAIA POPORULUI

MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Începeți cu poporul ca să nu rădăciți!”

Se înfățișează în fiecare Duminică direcția unui comitet în Reg. Publ. la Trib. Sibiu sub Nr. 57-443

Organ al Asociației pentru literatura română și cultura poporului român, „Astra”

Redacția și Administrația: Sibiu, Strada Avram Iancu Nr. 9 Taxă pe șt. plătită în numerar conf. aprob. 646-943

CERCURILE CULTURALE ÎN VIAȚA SATULUI

de Dr. GH. FREDĂ vicepreședinte al „Astre”

devăzută înțelegere a Asociației culturale „Astra” a fost și rămâne satul; când zic astfel, înțeleg țărânul sârb. În măsura în care intelectualele interesează mai mult de cultură și de nevoile lui, în aceeași măsură satul ia parte la viața întregului popor.

Cultura este o problemă grea, ca munca. Amândouă înseamnă efort și una o desăvârșește pe cealaltă. Munca și cultura se întâlnesc, aici, ca frământătura cu eluatul, precum energia în ceva ce se cheamă pășire, adică un pas înainte.

Astfel înțelegem cultura, cel ce și sarcina de a cultiva satul, trebuie caute în primul loc ceea ce este sufletul și viața colectivă a satului, și un cuvânt ceea ce poate rodi, și apoi va căuta condițiile potrivite care pot înlesni rodirea. Satele și oamenii, nu sunt la fel, și aici vor să ridice satul trebuie să cunoască caracteristicile lui.

Cel mai mulți privesc satul ca un copil cu suflet virgin care așteaptă numai învățătura ca să-l maturizeze. Învățătura aceasta crede că i-o poate da: cărțile bibliotecilor, conferințele, recitarea unei poezii patriotice, un dans sau cor, chiar o piesă de teatru bine ticluită.

Dar precum copilul vine pe lume cu anumite moșteniri, cu anumite înclinații, iar creșterea lui nu stărnă numai de știința de carte, tot așa pentru creșterea satului, pentru această cultură sătească, nu ajung numai manifestările de mai sus. Nivelul de cultură a satului fiind un nivel de civilizație, trebuie căutat la satul înțeles și nu numai la câțiva oameni sau gospodării.

În acest înțeles de întrepătrundere naturală dintre material și spiritual, cultura în viața satelor trebuie privită ca efortul colectiv pornit de la satul însuși către o formă superioară de viață a întregului.

Dacă „Astra” a executat mai mult o culturalizare a satelor prin culturalizări, este poate timpul să începem să adevărată cultură sătească pe principiile expuse mai sus.

În adevăr, manifestările „Astre” la sate erau mai mult decorative, prilejuri de sărbători, de satisfacere a curiozității sau de petrecere. Ele interesau și mulțumeau pe mulți săteni. Organizarea manifestării nu era decât așa grea. Conferințele le ținea

prețul, învățatul, un binevoitor sau binevenit Recitanle, câtecele, teatrul cădeu în sarcina școlii sătești. Se făcea ceva pentru cultură dar prea puțin. Era mai mult o petrecere plăcută a timpului, împreună numai cu ceva învățăminte. Satul nu înainta prea mult cu această manifestare. Oricât de interesant ar fi vorbit cineva, el epărea și dispărea — precum spune Prof. Gusti — ca un meteor.

Chiar unele manifestări sau serbări populare, cu cortegiu de dalini, obiceiuri, concursuri de dans, cântec, poezie, etc., nu pot avea pentru rodirea satului importanța pe care ar da o creșterea unui dispensar, a unei unități obștești durabile fie pentru exploatarea pământului (comasare), fie pentru desfacerea produselor sau gășirea creditului elin, etc.

Tot ce o rodie în colectivitatea satului privim ridicarea unei biserici, a unei troițe, a unui monument, școli, casă culturală, ridicarea industriei casnice, înmănușierii talentelor corale, muzicale, artistice, etc.

În această culturalizare a satului trebuie să plecăm apoi de la satul însuși, unde se găsește punctul de plecare pentru toată acțiunea culturală necesară obștei. Nu trebuie să imprumutăm sub acest raport nimic din afară și mai ales de la străini. Cel mai năpăsluit sat, prin așezarea lui în loc neprielnic, ascunde de cele mai multe ori o comoară nebănuită. Rămâne numai să știm să o găsim și să o valorificăm. Dacă isbitim să-i identificăm latențele vii și să găsim și mijloacele prin care solidarizăm satul la înflorirea și rodirea lui, am făcut operă pozitivă binefăcătoare.

Munca pentru ridicarea satului singur prin el însuși în formă de obște organizată și călăuzită metodic de cercul cultural local, muncă ce are drept țel o alcătuire sătească mai complexă, muncă ce pornește exclusiv de la nevoile colective locale, este o muncă grea de realizat. Cu atât mai grea cu cât se face confuzie între satul istoric și cel administrativ. Cel dintâi trebuie privit ca o ființă istorică, vie, ca o realitate organică, înainte de cea administrativă trecătoare.

Ca ființă istorică, satul este ceva neperitor, este o societate naturală care și are legile lui de viață. Dacă organizația administrativă poate muri, dispariția formei comunale nu în-

semnă numai decât moartea satului, ci cel mult lipsirea lui de anumite avantaje, formale, de anumite înlesniri, de o calitate cu esență oficială, care nu este totdeauna cea mai importantă pentru întreaga viață locală. Câte sate în adevăr nu au rămas totuși sate cu toate că și-au pierdut forma administrativă nelinind comune sau reședințe de plășă.

Pentru înlesnirea culturii sătești se obișnuiește a se aștepta totuși de la stat, de la subvențiile comunale și de la bunăvoința organelor comunale. Datoria noastră este să căutăm să ajungem ca satul să se ridice liber prin el însuși. Pilde avem în numeroasele tovărășii de exploatare în obște a unor bunuri colective (păduri, cariere, podgorii etc.) și care au adus odăla cu îmbogățirea satelor și înfăptuiri vrăjite de îmbunătățiri pentru colectivitatea locală.

Cercul cultural trebuie să devină astfel un far de cultură organică a satului permanent, de la care dacă nu poate porni în momentul de față ajutorul material mai însemnat, trebuie să pornească îndrumări competente, inițiative pozitive, planuri chibzuite, cu un cuvânt forul diriguit al satului liber și dinamic, posesor și conservator a tot ce este zestre și interese permanente din viața satului.

Fără elemente convinse, dinamice și de sacrificiu însă, cercurile culturale nu pot merge mai departe de simpla lor constituire formală.

Pentru creșterea atmosferei reale în jurul cercului este nevoie să se găsească însă metode noi. Trebuie să suplینim prin altceva opera pe care o putuse realiza odinioară organizația „Șoimii Carpeților” sau precum o începuse „Serviciul Social”.

Cercul cultural trebuie să ființeze și să-l facem viabil. Este un comandament de ordin mai înalt care ne depășește și ne obligă imperios să-l acceptăm și să-l vrem. El este însăși linia noastră de țărani români, care nu pot năzui la o altă civilizație decât cea esențialmente sătească pe locuri și în condiții preponderent rurale.

O atare civilizație însă nu poate ieși decât de la oamenii liberi, adunați și organizați în jurul unor nuclee de libertate asupra cărora autoritatea de stat, respectând principiile și interesele instituției, trebuie să se coboare cu titlu de ajutor și îndeplin-

(Continuare pag. în 2-a)

Cartea luminează mintea

Acest adevăr e simplu și-l știe toată lumea dar nu-l urmează. Numai așa se explică de ce se găsec în satele noastre mulți neștiutori de carte — analfabeți. Este cu totul de neînțeles ca în veacul în care trăim, veacul electricității, automobilelor, aeroplanelor și al atâtor minunate născociri ale minții omenești, să avem milioane de neștiutori de carte, adică milioane de orbi, căci numai astfel se pot numi toți acei cari nu știu să scrie, să citească și să socotească. În alte țări nu este așa. Sunt popoare la care numai unul sau doi la mie nu știu carte, iar aliele n'au niciun analfabet. Fericite sunt acele popoare! Ele stau în fruntea tuturor neamurilor prin desleptăciune și vrednicie. Când oare ne vom ridica și noi până la înălțimea lor? Nu stătem mai prejos decât alții prin însușirile minții și inimei noastre: Dumnezeu ne-a înzestrat cu mână largă. Ceea ce ne trage la fund ca o ghitulea de plumb este nepăsarea, îndărătnicia și neînțelegerea pentru ce este bine și ce este rău. Știința de carte este cea dintâi condiție pentru ușurarea vieții. Cine n'are carte, nu are parte, spune înțelepciunea populară, A începe tratat fără carte e ca și cum ai porni la drum prin întunec. Noi Ardelenii cu ajutorul cărții, ne-am păstrat ființa, drepturile și pământul strămoșesc. Învățații cari au eșit din mijlocul poporului ne-au purtat înainte făclia recunoșterii și tot ei au trecut munții la ceilalți țărani ducându-le și lor lumina adevărului național. Pe atunci însă vremurile erau vitregi și nu avea voie ori cine să învețe carte. Astăzi însă toți părinții au libertatea, dreptul și chiar îndatorirea să-și trimită copiii la învățătură. Conducătorii țării cheltuiesc mulți bani din bugetul obștesc pentru întreținerea a numeroase școli și învățători. Pe lângă școala primară, s'au înființat și Gimnaziile Unice unde școlarii își pot completa cunoștințele necesare vieții. Părinți, dați-vă copiii la școală; ajutați-le să-și croiască un trat demn și omeneesc. Prin creșterea ei vă vor binecuvânta, iar Patria noastră scumpă se va înălța.

Ion Sil șteanu

Pentru suflet

Sub steagul Astei

Pentru tru

Pe armele Domnului

„Fie voia Ta...”

Cererea a treia din rugăciunea „Tatăl nostru” grăiește despre voia lui Dumnezeu, zicând: „Fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ”.

Ca alte cuvinte, zilnic ne adresăm Tatălui ceresc și îl cerem să ne ajute la împlinirea voii Lui pe pământ, așa cum aceasta se împlinește în ceruri. Intr'adevăr, în lăcașurile cerești, voia

lui Dumnezeu se împlinește de către sfinții îngeri și pentru această pricină totul se desfășoară în liniște, în pace, în dreptate, în sfințenie.

Dumnezeu, însă spre binele nostru, dorește să își se îplinească voia și pe pământ; adică să lucrăm, să cutăptăm, să simțim și să voim totul în duh de trăfietate creștină, în aer de liniște binețătătoare, în calea păcii și dreptății.

E drept, lucrul acesta nu e prea ușor, fiindcă noi suntem prea mult cucerți de roșățile păcatelor. Păcatele orbesc cugetul și simțirea noastră și nu ne îngăduie să desprindem cu toată împuzimea în ce stă voia lui Dumnezeu. Dar tocmai în aceasta trebuie să aflăm îndemn. Să stăruim mai întâi la curățirea tăptărilor noastre de tot ce e rău și nefolositor, ca să ajungem curății în cuget, să putem desprinde voia lui Dumnezeu și să ajutăm la împlinirea ei între oameni.

Sfânta Scriptură, apoi sfânta Traditie, sfânta Biserică și cu preoții ei ne stau la îndemână întru aceasta. Să ispitim totul cu gând bun și așa să ajungem lucrători hotărâți întru împlinirea voii lui Dumnezeu pe pământ.
D. Călugăr

Cuvinte despre Astra

Cu prilejul unei serbări organizată în cadrele Desp. jud. Baia-Mara, Reverendissimul canonic-prepozit Dr. Gheorghe Bob, în calitate de președinte, făcând o dară de seamă, în fața unui numeros public, printre altele a spus:

„Astra a avut un rol de frunte alături de biserică și de școală în luminarea poporului român, în înarmarea lui cu cunoștințele de luptă și peste tot în crearea unei culturi naționale a poporului nostru, vreme de aproape o sută de ani. „Astra” a fost aceea care a răspândit lumina în straturile largi ale poporului român prin bibliotecile sale populare, prin ajutorarea școlilor, prin înființarea de reuniuni culturale și economice, în vremuri grele și cu mari jafte. N'a încetat nici azi rolul ei de culturalizare a Neamului. Ea trebuie să continue și azi alături de celelalte instituții și asociații la ridicarea și luminarea poporului, ea trebuie să stăruie pentru păstrarea portului și obiceiurilor bune rămase din bătrâni.

Astăzi, când se propagă înfrățirea între popoare și între clasele muncitoare, să nu se creadă că aceasta ar însemna desființarea sentimentului național. Nici vorbă. Patria, Țara, Naționalitatea nu dispar din limba popoarelor și nu sunt sortite să rămână numai a nintri istorice, ci sunt totdeauna de actualitate. Înfrățirea națională se manifestă și azi la popoare cu toată puterea. Toate popoarele și mari și mici, caută să-și cultive însușirile lor care le deosebesc de altele și să contribuie fiecare în felul său la progresul propriu, și al omenirii. Este sigur că toată cultura omenirii, și tot progresul de până acum se întemeiază pe cultura națională. „Astra” are la bază sentimentul național și religios al poporului nostru care constituie temelii culturii noastre, cultură care nu vrea să știe de ura altor neamuri, nici de fascism, aceste fiind greșeli și derapări dela sentimentul național firăc. „Astra” înbrățișează tot ce atinge cultura, sufletul și graul românesc.”

Cercurile culturale în viața satului

(Urmare din pag. 1-a)

tor a unor dorințe liber formulate, venite de jos.

Grăunțele de spiritualitate necesare care să adune în jurul lui o obște liberă, — făcându-se românească nu se va putea crede găsi decât în cercul cultural al „Astei” din Ardeal și în căminul cultural al Fundațiilor Reșale.

De altfel Guvernul actual, înțelegător al problemelor „Astei”, a instituției care a stat și stă pe baze cu totul democratice, i-a acordat un sprijin material pentru realizarea scopurilor sale statutare. Exprimându-i mulțumiri și recunoștință, conducerea „Astei” speră că viitoarele ajutoare vor permite în măsură și mai largă întărirea și dezvoltarea organizațiilor

„Astei” și în special a primenirii cercurilor sale culturale în sensul ideilor expuse mai sus.

Ziarul „America”

Acest ziar al românilor din America, a împlinit 40 ani dela apariție. Susținut de o seamă de fruntași ai vieții românești, ziarul „America” în cei 40 de ani a fost pâinea sufletească a acelor ce trăiau departe de țară dar a căror gânduri au fost mereu îndreptate spre pământul pe care l-au părăsit. Dorim ziarului românesc „America” viață lungă și spor în lupta sa de culturalizare a românilor de peste Ocean.

Pe Tarnița

de Aurel Vasiliu

În dupăamieză puțin încorată, urc pe Tarnița, cotind pe cărărușa abruptă, plină de țancuri, în spre dealul Turcilor. O bură caldă de ploze mă face să mă adăpostesc sub un tufan. Din urmă mă ajung două băbuțe, care se adăpostesc și ele. Nu știu cum se face că Săliștea și satele care se în lanț dealungul pârâului cu aceleș nume sunt pline numai de băbuțe vorbărețe, care educ cu sacul iarbă și frunză de stejar pentru capre, oi sau vaci. Aflu deci că una din tovarășele mele a fost împreună cu bărbatul ei, cu turmele de oi, tocmai prin bălți la Borcei și pe la Călărași, iar cealaltă, a cărei bărbat e tăbăcar, a stat vre o 18 ani prin București, Râmnicul-Vâlcei și Buzău. Dela Buzău își aduce aminte de strugurii buni și de peripețiile celui alt război, din 1916, care îi prinsese în țară

Apoi prind a-mi vorbi de „moșiile” lor de aici, de pe Tarnița, și de cele de pe Mălat, un deal în prelungirea dealului Furcii, unde, prin poerile și sub mestecanii albi și foștorii, se făceau „maialurile”, un fel de „Armindon”, când se sărbătorea pe iarbă verde reînvierea naturii.

— Dela dealul Furcilor ajungi la Tapa. La dealul Furcilor erau Furci de-i spânzurau pe unii, iar la Tapa se mai vede și acum locul de piatră unde era țapa de trăgea în țesapă pe vremea lui Vlad Tepeș. Cică și Turcii or fost pe aici și multe comori sânt ascunse prin dealurile astea. Și noi n'am găsit nimic, spune una din băbuțe, ascunzându-și cu mâna un zâmbet și dinții știrbi. Poate găsești 'niște tali!

Bura de ploze a trecut, vâile și munții s'au limpezit și se par atât de apropiati că, de-ai întinde mâna, i-ai ajunge. Băbuțele se ridică de jos,

STATURILE DOCTORI

Igiena aerului

Nido vletaitoare nu poate trăi în aer, deoarece aerul conține oxigen care intră în sânge și prin acesta se produc arteriile din interiorul organismului cari întrețin viața.

Dacă aerul este cald și uscat, iar în timpul iernii este rece și umed mai ales în orașe este ceață. Primăvara și toamna schimbările aerului dela cald la rece și dela uscăstune la umezală se fac cu mult mai dese.

Dacă împrejurări aerul din oraș este mai curat, și conține oxigen mai mult, iar aerul dinăuntrul camerelor este mai puțin curat.

Însușirile aerului arăta-le mai mult au o influență foarte mare asupra corpului omenesc și pot produce multă parte de boale. Mai ales schimbările dintr-o dată dela cald la rece produc toate bolile de răceală, gripă, aprindere de plămâni, dureri de gât (amigdalita) reumatism și alte multe asemenea suferințe.

Atunci când aerul rece pătrunde cu putere (sulfă) printre ferestre sau crepătură mică și ajunge la om, se produce ceea ce se numește carent și în asemenea cazuri încă se produc diferite boale cum sunt durerile de urechi (otită), dureri de dinți și altele.

Prevenirea acestor boale se face ușor dacă avem de grijă să nu expunem dintr'odată la aer rece. Când eșim dintr'o cameră încălzită să ne înbrăcăm ca grijă și să ajungem desbrăcați în curent de aer rece. Să nu stăm timp îndelungat în camere reci dar nici să nu încălzim locuințele prea tare.

Poți fi liniștit azi, la masă dacă n'ai dat ceva pentru sufletul celor din regiunile bătăuș de secetă? Cercetează-ți cugetul, adu-ți aminte că ești creștin, gândește-te că a creștin însemnează a iubi și ajuta pe cel căzut în nenorocire.

Își iau sacii și dau să plece. Unul din ele se răzgândește, întorcându-se spre mine:

— Ce crezi 'mneatale, și piața crește.

— Cum crește? Întreb eu mirat.

— Iac' așa, crește, ca oamenii copacii. Acu' douăzeci și cinci ani, dealul Tarniței era mai mic.

— Ei, acu' douăzeci și cinci ani erai poate dumneata mai naș mai voinică.

— Ba nu-i giună, domnule, stăruie ceeaa de colo, era mai mică. Astăzi sigur că piatra crește.

— Da, sigur, asta spun și ceilalți oameni din sat; piatra crește, s'om 'mneata dela noi.

Băbuțele se uită una la alta cu mirare și-și ascunseră iar un zâmbet ironic.

În seara căimă, gravă coboară în fundul văii, unde pârâul Săliștei lăuna nește mai adânc, odată cu asfințitul

FOIȘOARA

DUMNEZEU

Din voia Ta surăd și eu
Pe căile de jale;
Sore Tine drumul este greu
Și pentru-azur de stele n'am
Nici artpi, nici chimioale.

Ea și tu atâta doar... Tu ești
Și trec ca o părere;
Tu peste vremuri strălucești...
Când toate morți pradă cad,
Mi-i dor de înviere.

N'am haine albe ca să via
În fața Ta, Părinte;
Ei sunt ca un pănânt pustiu
Bătut de-un uragan etern
Și plin de oseminte.

Dar nu știu de ce mi-este dor
De tine, paruri, Tată,
Și tramur frânt și muritor
Înfricoșat că n'am să-ți văd
Privirea niciodată.

Const. Goran

Indrumări agricole

Grajdul vitelor

Cu greu găsești o ogradă gospodărească fără grajdul vitelor sau poartă cum îi spun în unele părți ale Ardealului.

Dar este foarte ușor să găsești grajduri nesănătoase, întunecoase și rău făcute.

Badea Ioan îți spune îndată ce-l aghrești în această privință: „Apoi, domnule, doară nu le-om face casă și dobitoacelor când noi așa le-am găsit din bătrâni în grajduri d'astea.

Și badea Ioan pare că are dreptate și totuși nu o are. Na toate le are el acuma așa cum le-a găsit din bătrâni. Mă rog de ce nu se necăjește badea Ioan să-și aprindă țigara cu amnarul? De ce folosește chibrituri, de ce nu trece cu imblăciul, și de ce nu merge la orașe îndepărtate pe jos în loc să meargă cu trenul? Să nu mai vorbim de cei cari își pun dinți de aur, de trebuie sau nu.

Așa cum oamenii învățați au găsit că prin vaccinare scapi de vărsat, tot așa au găsit că vitele ținute în grajdul luminos, curat și bine aerisit se îngreșă bine și au putere de lucru mai mare.

Dacă lucrurile stau așa, atunci trebuie să pornim la treabă și să vedem ce avem de făcut în grajdul nostru, fiecare după cum se găsește.

Ferestrele mici — de multe ori înfundate iarna cu pae — le înlocuim cu altele mari. Este ușor să tai în perete loc pentru o fereastră mai mare. La un grajd cu 4 până la 6 vite vom face două ferestre de câte 80 cm. înălțime și 100 cm. lățime. Deschiderea trebuie făcută și țafânile așezate pe pragul ferestrelor astfel ca geamul să se aplece în spre înlăuntru. Aceasta lasă aerul să intre în grajd pe deasupra și puțin pe lături și nu lasă să se formeze „curent” care strică animalelor. Pentru ca să nu se deschidă de tot fereastra se așează pe perete un opritor care o lasă să se deschidă sus numai de o palmă.

Ferestrele cari se deschid în lături ca la casă nu sunt potrivite și încurcă mișcarea vitelor și a omului în grajd.

Dacă rama ferestrei are la partea de jos un apărător de umezală bine făcut, picăturile de apă depe geamuri nu se vor aduna pe toc ca să-l facă să outrezească.

Cine are dare de mână și poate să dea cu grund și apoi de 2 ori cu vopsea de ulei peste ferestre și toc, acela nu face treaba degeaba, căci ferestrele vor dura de 2 ori mai mult.

Cu ferestre mari, grajdul este mai luminos dar nu încă îndesat. Mai trebuie să văruim peste tot după ce am avut grijă să cărpim cu tencuială toate crepăturile și sgărieturile depe pereți precum și locul unde a căzut vechea tencuială.

Dacă vom afuma cu pucioasă grajdul având grijă să nu intre vitele, în ziua afumării și în ziua următoare și apoi să văruim cu lapte de var de două ori, putem fi liniștiți că am omorât bolile și insectele (găzele) vătămătoare din grajd.

În feiul acesta, dacă facem aerisire bună și grajdul are scurgerea udului cum am arătat deunăzi, putem fi siguri că vitele bine nutrite vor fi fala noastră prin sat și târg.

Despre aerisire și foloasele ei vom scrie săptămâna viitoare.

Ing. agr. Iacob Rusu

Turneul corului Vidu în Banat

În anul acesta, Banatul a fost lovit pe lângă seceta obișnuită și de seceta culturală. Puține cercuri culturale ale „Astei” și alte asociații culturale s'au încumetat să împlante plugul în ogorul cultural.

În ciuda acestei situații, au existat cercuri culturale ale „Astei” și alte asociații, care s'au încumetat să ridice munca culturală din cenușa îngropată de vremurile aspre din trecut la rangul ei cuvenit. Printre acestea, se numără în primul rând, corul „Vidu” din Lugoj. După o muncă anevoioasă de pregătire a unui program potrivit pentru lumea muzicală bănățeană, corul cu cei peste 100 membri, sub presidenția dlui avocat Săvici și a dirijorului Stan, profesor, au plecat în turneu în orașele bănățene. Lugoj, Reșița, Oravița, Caransebeș sunt localitățile unde s'a oprit corul, cu primiri și cuvântări demne de amintit. Steagul cântecului și al simțului nostru, a fost purtat cu vrednicie pretutindeni, iar publicul românesc a răsplătit oboseala coriștilor cu primiri frățești și aplauze furtivoase.

Scriitorul acestor rânduri după ce au urmărit programul desfășurat în cel mai vechiu teatru din România, în Oravița, a făcut și o reprivire asupra corurilor bănățene, asupra programelor lor și gradului de cultură muzicală și teatrală. În puține comune bănățene se poate constata lipsa corurilor. Marea mulțime a lor au în program liturgia și cântece populare, precum și piese de teatru. Câteva execută opere muzicale, naționale și străine mai grele. Printre acestea se numără fără îndoială puține coruri sătești și aproape toate corurile orășenești. Desigur că alături de coruri funcționează trupa diletanților cu teatre ceva mai bune și ici colea și câte-o dramă, pe lângă multele comedii. Genul operetei a fost pentru prima dată îmbrățișat și jucat de corul din Oravița Montană cu traduceri de piese străine și apoi cu Graiu No. 1 de C. Porumbescu, tocmai când autorul și a scris opereta. De atunci și până astăzi, acest gen de teatru a făcut parte din programul corurilor din: Lugoj (Vidu), Reșița, Caransebeș, Anina, etc., iar Lugojul — corul Vidu — l-a cultivat și după primul războiu mondial cu operetele lui T. Barbu. Astăzi corul Vidu a evoluat, ridicându-se pe scara muzicii prin diletanțism până la operă. „Cavaleria Rusticană” a fost executată în turneul corului Vidu cu coriști săi cu mult elan, apropiindu-se de execuțiile trupelor de profesie.

Fără îndoială că programul corului Vidu, atât cu corurile cât și cu opera, s'a ridicat la un grad de cultură muzicală apuseană și el a satisfăcut pretențiile publicului bănățean.

Ilie Rusmir

▼ **DACA CITEȘTI GAZETA, nu o arunca, ci împrumut-o și vecinului pentru a o cunoaște și el.**

Golful bunei gospodine

Mâncare de gutui

Se prepară din carne din piept de vacă grasă, sau din vițel, mai gustoasă este din carne de pasăre. (Pui, curcă, rață, găscă).

Carnea o spălăm întregă, apoi o tăem bucăți groase și nu prea mici. O prăjim în untură incinsă adăogând după ce s'a prăjit câte puțină apă până s'a muiat. De altă parte, spălăm 3 gutui mari (la un pui, sau la un Kgr. carne (le tăem cu coajă cu tot, în felii lungi, cam 8 din o gutue). Curățim carnea de sâmburi. Prăjim felile într-o tigaie separat de carne, la foc mare și pripit. Scoatem gutuile prăjite și le așezăm peste carnea friptă. În tigaie facem un rântaș subțire din o lingură făină, îl stingem cu apă fierbinte și îl vărsăm peste mâncare. Se mai fiarbă puțin împreună, pe marginea plitei sau în frigătoare, fără să amestecăm, până se formează un sos scăzut. Dacă avem, să rumenim în rântaș și 2-3 bucăți de zahăr.

COMUNICAT

1. Marele Stat Major face cunoscut că incorporarea seriei 3-a de recruți contingentul 1946, se va face pe data de 1 Decembrie 1946.

2. La aceea dată urmează să se prezenta la Cercurile Teritoriale de origine, toți tinerii ctg. 1946 (născuți în anul 1924), care se mai află la vatră, în afară de:

a) Cei aflați lăsați la vatră de unități ca amănaji medical, sau clasaji înepți pentru serviciul militar, la incorporarea seriei 1 a și a 2 a.

b) Cei trecuți în prisorul de ctg. ca susținători de familie prin aprobări individuale date de Marele Stat Major sau Comandamentele Teritoriale.

c) Cei amănaji pentru studii pe anul 1946—1947.

3. În consecință se vor prezenta la Cercurile Teritoriale de origine, toți

tinerii ctg. 1946 din următoarele categorii:

a) Cei care nu au fost chemați până în prezent la incorporare.

b) Nesupușii la incorporare din seria 1-a și a 2 a.

c) Tinerii lăsați de unități la vatră în prisorul de contingent:

— Debili din punct de vedere fizic.

— Clasaji serviciul auxiliar și

— Susținători de familie.

— Cei recrutați în absență, precum și cei omiși depe tabelele de recensământ.

4. Transportul tinerilor dela vatră la Cercurile Teritoriale se va face pe comune în grupe, cu trenurile în circulație, în vagoane amenajate în acest scop, pe baza ordinelor de chemare emise de Cercurile Teritoriale.

Tinerii ctg. 1946 care se găsesc în

(Continuare în pag. 4-a)

soarelui după brazii de pe culmea declivului Furcilor.

— Apoi, sare bună, domnule.
— Sare bună, lițo,
— Rămâi sănătos, mai spune și cealaltă băbuță.
— Mergi cu bine, doamnă.

Prin zătele ăstea, toate femeile sunt doamne s'au cel puțin o „liță”. Să te ferescă sfântul să-i spui vreunete „mătușă”, așa cum, din greșală, i-am spus gazdei mele, băbușcă îndrăcită, zgriptoroaică și zgărcită.

— D'apoi că mie nu mi-o spus nimeni până acu' mătușă. Că n'am ajuns așa bătrână. Mie să-mi spui doamnă.

Doamna mea are numai doi dinți în gură, umbiă cu picioarele goale, dar a fost negustoreasă și știe să învârească și acuma tot felul de gheșelturi, din care să iasă în profit.

Mai în fiecare casă din Săliște tronează câte un asiel de slinx, fără dinț, cu priviri violene și răparete.

În după amiază caldă, când soarele spune după culmi, băbuțele ies pe buturuga de lângă poarta casei și pun țera la cale. Știu orice mișcare din sat și învârețesc toate afacerile. Babele sunt tiranii absoluți ai satului. Le vezi trecând, mândre, în costum alb, cu fote negre. De altfel sunt singurele care mai poartă obișnuit acest costum.

Spre muntele Bătrâna

Pe după cimitrul dela Grui se împletesc mai multe cărări, urcând abrupt spre izvorul Neted. La 1 Iunie, atunci când vremea a binevoit să se lumineze, după ce întreaga lună a lui Maiu a plouat și a fost atât de rece că trebuia să faci focul în sobă, pe aceste cărări urcă în aceeași zi, neamăraie turme de oi, fiecare turmă cu ciobanii și nevestele lor, cu tot târhatul de pociăzi și desagi încărcat pe cai; urcă în behăitul plângător al mieilor și oilor, în clinchetul tălăngilor, în răsunetul e-

courilor și izvoarelor, care muslesc de sub fiecare coastă a drumeagului. Întreb pe un cioban călare, purtând răbojul în mână ca pe un scepțru:

— De, încotro eți pornit-o?

— Ia, spre muntele cu zăpadă.

— Cere munte?

— La muntele Bătrâna.

E un cioban slab, bronzat și cu musteți căruntă, dar vâjnos. Urcăm pe cărare, eu pe jos și el călare, aplecându-se asupra șelei la fiecare pas al calului, parcă s'ar închina. Îmi spune că a fost cioban în Rusia, că a văzut și el „Ucrainaua cea” și „Rostovul, unde s'or luptat de geaba cătenele”. A slujit la un atâpan de turmă, care era și el din Săliște, dar se aciuisse tocmai în Caucaz, unde sânt iesburi și stufărișuri nesfârșite pentru turme mari de oi și vite.

Dar fiindcă prea mă depărtasem de sat, rămân în urmă. Zvon de tălăngi și behăit de oi se pierd în ecourile și desig de brad.

INFORMAȚIUNI

Dela o săptămână la alta

Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării a stabilit cantitățile de cereale ce pot fi reținute pentru însemnări în toamna anului 1946 și primăvara anului 1947 după cum urmează: 280 Kg. grâu la ha., 180 Kg. secară la ha., 160 Kg. orz la ha., 130 Kg. ovăș sau porumb la ha. Această sămânță se consideră blocată în mâna producătorului și se va folosi în mod obligator numai pentru însemnări și nu pentru mîncare. Pentru hrana unei persoane, pe an, se reține: 80 Kg. grâu, secară, orz, orzoaică sau făinurile acestora. Pentru hrana vitelor se poate reține: 100 Kg. de orz sau ovăș, pentru păsări 5 Kg. amel. Cât mai este necesar, în alimentare, se completează cu porumb. Folosirea grâului, secarei și făinei, din aceste cereale, pentru hrana vitelor este oprită și celor ce vor fi descoperiți li se va aplica pedepsa pentru crima de sabotaj. Cerealele care trec peste aceste cantități, indiferent dacă s'a dat de către producător cota obligatorie, vor fi vândute Institutului Național al Cooperăției prin cooperativele locale.

Zece mii de prizonieri se întorc din U. R. S. S. S'a anunțat că zilele acestea, urmează să sosească în țară 10.000 de prizonieri din U. R. S. S.

Zahăr, ulei, marmeladă și orez se vor distribui în luna Noemvrie la toți cetățenii țării. Rațiile sunt următoarele, socotite lunar, pentru o per-

soană: zahăr, 250 gr., ulei, 250 gr., marmeladă 300 gr., orez 450 gr. Muncitorii cari lucrează în condițiuni grele — mine, temperaturi mari — vor primi și o cotă suplimentară din aceste alimente.

la circumscripție

Planul de desarmare

După eșecul de al 2-lea război, oamenii cu răspundere din țările meri se gândesc să micșoreze puterea de distrugere, să înceapă deci reducerea

armamentului. Pacea nu poate fi garantată de arme ucigătoare ci de bunăvoință din partea tuturor puterilor. Așa au vorbit, la conferința ONU-ului din New-York, miniștrii de externe ai Angliei, Uniunii Sovietice și Statelor Unite.

Tratatul de pace cu România

Știri primite, până în prezent, vestesc că tratatul de pace cu România, aflat în discuția miniștrilor de externe, va putea fi semnat în cursul lunii Decembrie. Tratatul de pace va fi apoi ratificat de noul parlament al României care după cum se știe, își va începe lucrările la 1 Decembrie.

România a prezentat un memoriu (cerere) consiliului miniștrilor de externe.

Dl. Richard Franasovici, reprezentantul diplomatic al guvernului român care a fost la New-York, a prezentat miniștrilor de externe ai marilor puteri, un memoriu care cuprinde unele observații în legătură cu tratatul de pace precum și asupra despăgubirilor ce le datorează Germania, României.

Guvernul francez demisionează la 28 Noemvrie.

Consiliul de miniștri francez a hotărât că guvernul va demisiona imediat ce Noua Adunare își va constitui biroul, în seara zilei de 28 Noemvrie. Un oraș șters de pe fața pământului

În Peru, țară situată în America de Sud, a avut loc un groaznic cutremur de pământ. În urma acestui cutremur sunt sute de morți și răniți. Orașul Conchucos a fost distrus în așa fel că poate fi considerat ca șters de pe fața pământului. Au mai fost distruse și alte orașe. Vârful de munte s'a rupt, stânci mari s'au rostogolit în unele râuri cari și-au schimbat apoi cursul. Locuitorii din munți sunt îngroziți. Din cauza de răzmeturilor de pământ, ajutoarele trimise ajung foarte greu la această populație nenorocită.

La noi în țară

Viitorul parlament

se va întruni în ședință inaugurată în ziua de Duminică 1 Decembrie. După formarea birourilor se va proceda la validarea alegerilor și la desemnarea definitivă a președintelui, vicepreședinților, chestorilor și secretarilor. Aceste lucrări de început vor dura câteva zile. Înainte de constituirea noului parlament va trece la discutarea unor legi mai importante ca, de pildă, etatizarea Băncii Naționale, etc.

Poșta Administrației

Începând cu luna Septembrie a.c. s'au trimis abonaților noștri mandatele pe care s'au scris ce datorie mai au la foaie până la 1 Ianuarie 1947.

Până la sfârșitul lunii Decembrie a. c. se vor trimite astfel de mandate lipite în foaie, la toți datornicii.

Pentru a face față cheltuielilor cu scoaterea gazetei rugăm pe toți abonații să se pună la rând cu plata abonamentului.

Cei cari și-au achitat abonamentul și primesc astfel de mandate sunt rugați să ne scrie imediat pentru cerceta nepotrivirea. Adm.

INCUNOȘTIINȚARE!

Avem bucuria să încunostiințăm cititorii „Foi Poporului” precum și pe membrii Asociațiunii noastre că a apărut

CALENDARUL „ASTREI” și al „Foi Poporului” pe anul 1947

Acest calendar a apărut în format mare, având 160 pagini cu diferite vederi și chipuri, toate luate din viața poporului român. Coperta este executată în culori. În cuprinsul Calendarului găsim: cântecurile din toate țările, sfaturi pentru plugari, gospodine și vânători precum și un bogat material literar ca: povești, istoricare, întâmplări, glume, toate scrise de cei mai valoroși membri ai „Astrei”.

Având în vedere scumpetea din aceste zile, prețul unui exemplar este de 15 mii lei. Pentru comenziile făcute de despărțiminte se acordă o reducere de 25 procente. Onoratele librării vor primi 25 procente reducere la o vânzare de cel puțin 10 exemplare.

Comenzile se fac pe adresa: „Astra”, Str. Șaguna Nr. 6 Sibiu. Rugăm să nu se mai trimită comenzile pe adresa „Foi Poporului”.

Cassa de Depuneri și Consemnațiuni Sediul Sibiu — Str. Tribunei 1 — Telefon 880

AVIZ

1. Cassa de Depuneri și Consemnațiuni, una din cele mai vechi și solide instituții publice — fondată la 1864 — a introdus carnete pentru depuneri, spre fructificare.
2. Suma minimă ce se poate depune, prima dată, pe carnet, este de Lei 25.000; cele depuse ulterior sunt fără limită, atât pentru minimum, cât și pentru maximum.
3. Restituirile făcute la Sediul care a emis carnetul, nu sunt limitate.
4. Depunerile și restituirile se pot face, nu numai la sediul care a emis carnetul, ci la oricare alt sediu sau birou al Cassei de Depuneri, de pe lângă Administrațiile Financiare din întreaga țară, în condițiunile fixate de Consiliul de Administrație al Cassei.
5. Dobânda pe care Cassa de Depuneri o plătește la depunerile pe carnet este următoarea:

Depuneri la vedere 3%

Depuneri la termen:

„ pe 3 luni 3²⁵%

„ pe 6 luni 3⁵⁰%

Depuneri pe 12 luni sau peste an 4%

6. În viitor, depunerile spre fructificare, făcându-se numai pe bază de carnet, toate recipisele emise până în prezent pentru depuneri spre fructificare, se vor preschimba, la cerere, în carnete.

Direcțiunea generală

COMUNICAT

(Urmare din pag. 2-a)

cetegeniile celor ce trebuie să se prezinte la incorporare, sunt obligați să se prezinte la Cercurile Teritoriale respective, chiar dacă nu primesc ordine de chemare.

5. Cei care nu se vor prezenta în termen legal (5 zile dela data incorporării), vor fi dași nesupuși și urmăriți conform legilor.

6. Oamenii din ctg. 1945 și mai vechi care au satisfăcut termenul de serviciu militar și care se nu ai găsesc încă sub arme, vor fi lăsați la vatră pe măsură ce se prezintă la incorporare tinerii ctg. 1946, seria 3-a.

7. Tinerii recruți din ctg. 1946 care nu au fost incorporați până în prezent și care doresc a face serviciul militar la unitățile Div. „Tudor Vladimirescu” și „Horia Cloșca și Crișan” vor face declarații scrise Cercurilor Teritoriale respective atunci când se prezintă la incorporare, arătând unitatea de voluntari unde doresc să facă Serviciul militar.

8. Odată cu incorporarea seriei 3-a de recruți ctg. 1946 se pot înrola voluntari numai la Div. „Tudor Vladimirescu” și „Horia Cloșca și Crișan” și numai din ctg. 1947 (născuți în anul 1925). Cei interesați se vor prezenta personal cu cereri direct la unitățile unde doresc să se înroleze ca voluntari, depunând totodată și actele prevăzute de art. 144 R. L. R.